

AZ ECONOMIST INTELLIGENCE UNIT ÉS KIADVÁNYAI

Ispánkiné Somlyai Katalin

Konjunktúra és Piackutató Intézet

1. Az Economist Intelligence Unit (EIU) tevékenysége

Az *Economist Intelligence Unit (EIU)* nemzetközi gazdaságkutató és vezetési tanácsadó szervezet (Spencer House 27. St. James' Place, London) 1946-ban alakult. Szoros kapcsolatban áll a nagy tekintélyű *Economist* c. hetilap szerkesztőségével, de működésében teljesen önálló. Profilját tekintve kutatási és szolgáltató szervezet. Egyrészt tanulmányokat készít, adatgyűjtéseket végez és tanácsadói szolgálatot tart fenn – megbízások alapján –, másrészt magas előfizetési díj ellenében periodikus és egyedi kiadványokat szerkeszt és publikál.

Tevékenységeinek fő területei:

- általános gazdasági elemzések, előrejelzések,
- piackutatás, marketing,
- vezetési tanácsadás,
- fejlesztés, tervezés,
- közlekedés,
- olaj, energia,
- pénzügy, adóügy,
- publikációk.

Az EIU nagy szakértői gárdával dolgozik. Az egész világra kiterjedő szakember- és hivatali hálózat munkáját a londoni központ koordinálja. (Az elmúlt évek folyamán a vállalat növekedésével Brüsszelben, majd Ausztráliában is létrehoztak egy-egy alközpontot.)

Az információk begyűjtésére a kutatási módszerek széles skáláját alkalmazzák, mint az interjú, kérdőív, helyszíni tanulmányozás, megbeszélés stb., valamint egyéb információforrások: napilapok, folyóiratok, statisztikák, hírügynökségi jelentések, államigazgatási beszámolók stb.

A központba beérkező információkat – a feladat profiljától függően – a londoni (esetleg brüsszeli) szerkesztőségi központ megfelelő osztálya vagy az osztályok

közötti megfelelő munkacsoport dolgozza fel. A londoni központ szervezeti struktúrája az ismertetett tevékenységi területekkel azonos.

A megbízásra végzett tanulmányok minden szempontból a megbízói igényeket tükrözik. Néhány adat az EIU megbízások munkáiról: 1946 óta több mint 11 ezer kutatási megbízást teljesítettek 92 országból érkezett megrendelésre. Kutatásokat végeztek a világ legnagyobb iparvállalatai számára, de közép- és kisvállalatok megrendelésére is, kereskedelmi, pénzügyi cégek, kereskedelmi kamarák, nemzetközi szervezetek, országos intézmények, kormányok kívánságára.

Az EIU 1977. évi jelentéséből kitűnik, hogy a szervezet megbízásokból származó jövedelme kb. 80–20% arányban magánvállalatoktól folyik be az állami megbízásokkal szemben. Földrajzi megoszlás szerint a legtöbb megbízást az Egyesült Királyságból kapják (45%), ezt követi az Egyesült Államok és Európa (20–20%). Ami a munkák típusát illeti, a legnagyobb arányt a piackutatások és az általános gazdasági elemzések képviselik.

A kutatási és tanácsadói szolgáltatások mellett az EIU másik profilja a publikálás. Az EIU szerkesztőségének célja ezzel az, hogy előfizetőinek (a világ legnagyobb vállalatainak 80%-a) széles körű, friss, megbízható adatokat tartalmazó kutatási alapot nyújtson, hozzájárulva az információáradat áttekinthetőségéhez, az ehhez szükséges idő megtakarításához, és biztos alapot adjanak a vállalatok, intézmények gazdasági döntéseikhez.

Kiadványaik sok témára terjednek ki. Csak néhány nagyobb témakört említünk:

- világ gazdasági és politikai tájékoztatók,
- fogyasztói marketing,
- árucikkek és feldolgozás,
- autóipar és közlekedés,
- energia,
- nemzetközi turizmus.

Ezenbelül is széles tematikai skálában a legkülönbözőbb műfajú és periodicitású összeállításokat találjuk: általános gazdasági jelentések 150 országra (negyedéves), ipari kutatások (negyedéves), multinacionális vállalatok működése (negyedéves), nyugat-európai gazdasági irányzatok elemzése (negyedéves), fogyasztási cikkek piacának vizsgálata (havi), fogyasztói trendek előrejelzése és egyéb egyedi tanulmányok.

2. Az EIU periodikus kiadványai

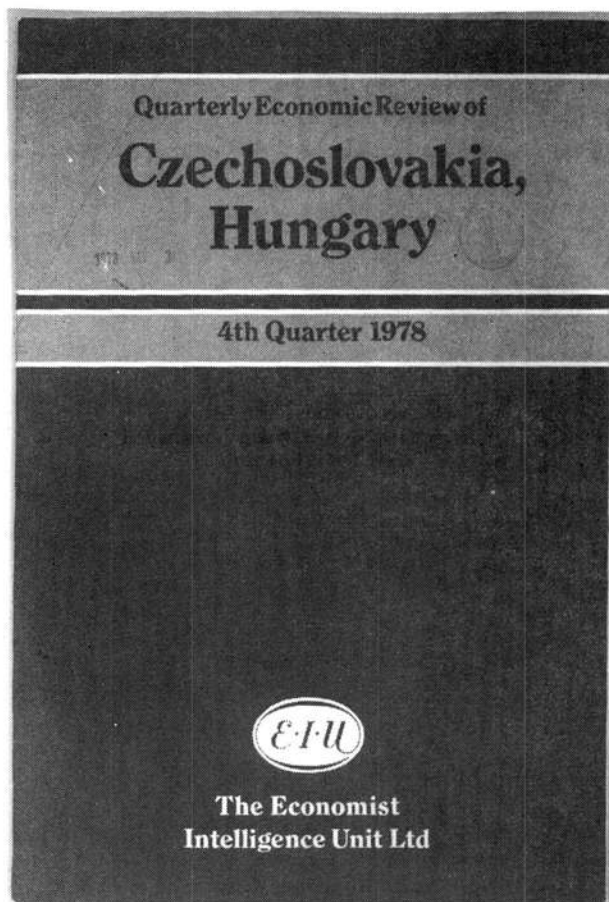
Quarterly Economic Review (Negyedéves gazdasági szemle)

Minden füzet egy-egy, kisebb országok esetében 2–3 ország legfontosabb aktuális politikai és gazdasági eredményeinek, irányzatainak elemző feldolgozása. 1977-ben 77 füzetben 150 országról, régióról vagy területről készítettek feldolgozást, 1978-ban 81 füzet 160 országot, régiót vagy területet tartalmaz (1. táblázat).

1. táblázat

A Quarterly Economic Review sorozat 1978. évi füzetei

1. Argentina	22. Finland	45. United Kingdom	65. Morocco
2. Australia, Papua New Guinea	23. France	46. Uruguay, Paraguay	66. Indochina: Vietnam, Laos, Cambodia
3. Austria	24. Greece	47. USA	67. Tanzania, Mozambique
4. Belgium, Luxemburg	25. India, Nepal	48. USSR	68. Oil in the Far East and Australasia
5. Brazil	26. Indonesia	49. Germany (Federal Republic)	69. Oil in North America
6. The West Indies, Belize, Bahamas, Bermuda, Guyana	27. Israel	50. Yugoslavia	70. Oil in Latin America and the Caribbean
7. Rhodesia, Malawi	28. Italy	51. Czechoslovakia, Hungary	71. Nicaragua, Costa Rica, Panama
8. Kenya	29. Japan, South Korea	52. Senegal, Mali, Mauritania, Guinea	72. Sudan
9. Ghana, Sierra Leone, Gambia, Liberia	30. Malaysia, Singapore, Brunei	53. Iraq	73. Ivory Coast, Togo, Benin, Niger, Upper Volta
10. Thailand, Burma	31. Mexico	54. Syria, Jordan	74. Uganda, Ethiopia, Somalia, Djibouti
11. Canada	32. Netherlands	55. Algeria	75. Angola, Guinea Bissau, Cape Verde, São Tomé & Príncipe
12. Sri Lanka (Ceylon)	33. New Zealand, Fiji	56. Oil in the Middle East	76. Zambia
13. Guatemala, El Salvador, Honduras	34. Norway	57. Venezuela, Netherlands Antilles, Surinam	77. Oil in Western Europe
14. Chile	35. Pakistan, Bangladesh, Afghanistan	58. Zaire, Rwanda, Burundi	78. Kuwait
15. China, Hong Kong, North Korea	36. Peru, Bolivia	59. Nigeria	79. Bahrain, Qatar Oman, the Yemens
16. Colombia, Ecuador	37. Iran	60. Libya, Tunisia, Malta	80. Lebanon, Cyprus
17. Cuba, Dominican Republic, Haiti, Puerto Rico	38. Philippines, Taiwan	61. Saudi Arabia	81. Madagascar, Mauritius, Seychelles, Comoros
18. Denmark, Iceland	39. Portugal	62. Gabon, Congo, Cameroon, C.A.E., Chad	
19. Poland, East Germany	40. Spain	63. Rumania, Bulgaria, Albania	
20. Egypt	41. Sweden	64. United Arab Emirates	
21. Ireland	42. Switzerland		
	43. Turkey		
	44. Southern Africa: Republic of South Africa, South West Africa, Botswana, Lesotho, Swaziland		

Minden szám egymástól jól elkülönülő két részből áll. Az első rész röviden ismerteti az adott ország aktuális politikai eseményeit, elemzi és előrejelzi a gazdasági fejlődés rövid távú lehetőségeit. A második rész igyekszik átfogó képet adni az egész gazdasági életről. Érintett témái: gazdasági fejlődés, állami gazdaságpolitika, árak, foglalkoztatottság, bérek, beruházások, kereskedelem, energiahelyzet, pénzügy, ipar. Mindehhez függeléként a legfontosabb statisztikai adatok csatlakoznak.

Minden füzet feldolgozási módszere azonos. Ez lehetővé teszi a különböző országok gazdasági eredményeinek, adatainak, előrejelzéseinek összehasonlítását.

A sorozat minden negyedik füzetét éves supplement követi, mely további politikai és gazdasági háttéradatot és hosszú távú trendeket tartalmaz.

Érdekességgként megjegyezzük, hogy a Magyarország-gal foglalkozó füzet forrásként – a nemzetközi statisztikákon kívül – a következőket jelöli meg: Figyelő, Világ gazdaság, Népszabadság, Hungarian Foreign Trade, Marketing in Hungary, New Hungarian Exporter, a KSH statisztikai kiadványai és az MTI hírei.

EIU World Outlook (Nemzetközi kilátások)

Az évente megjelenő kiadvány szorosan kapcsolódik az előző sorozathoz. A *Quarterly Economic Review* által tanulmányozott országokra tartalmaz részletes éves gazdasági előrejelzést.

European Trends (Nyugat-európai irányzatok)

A negyedévenként megjelenő kiadvány fő célja Nyugat-Európa legnagyobb integrációs közösségének, az Európai Gazdasági Közösség helyzetének és eseményeinek vizsgálata.

Az általános gazdasági összefoglaló elemzi a Közös Piac fejlődését, gazdaságpolitikáját, külső és belső kapcsolatát, és közli legfrissebb híreit. Ezt követően speciális riportokban számol be egy-egy fontos, érdeklődésre számot tartó vagy az érdeklődés középpontjában álló témáról, mint pl. a Közös Piac agrárpolitikája, energiapolitikája, egyes iparágak helyzete stb. A kiadványhoz éves kiegészítés csatlakozik.

Marketing in Europe (Marketing Európában)

Havi kiadvány, mely három árucsoport nyugat-európai (elsősorban a közös piaci országok) fogyasztói piacának legfrissebb információit tartalmazza: figyeli és elemzi a fő fogyasztási cikkek piacának változásait, fejlődését, friss információkat közöl a piaci irányzatokról.

A három árucsoportra vonatkozó kiadványok külön füzetekben, egymást követően jelennek meg, így az egy-egy termékcsoportra vonatkozó tájékoztatók valójában negyedévesek.

Az árucsoportok a következők:

- élelmiszer, ital és dohányáru,
- ruházat, bútor és „szabadidő” cikkek,
- háztartásvégypari termékek, háztartási gépek és felszerelések.

Részletesen vizsgálja az árucikkek termelését, külkereskedelmét, fogyasztását, elosztását, árát, piaci helyzetét egy-egy adott országban, egy-egy ország fogyasztói piacának struktúráját, fő jellemvonásait. Hasznos információkkal szolgál nemcsak azoknak, akik új piacokat keresnek termékeik számára, de olyanoknak is, akik már megvetették lábukat a nyugat-európai piacokon.

Retail Business (Kiskereskedelem)

Az Egyesült Királyságon kívüli területeken a legkevésbé érdeklődésre számot tartó havi jelentés az ország kiskereskedelmi szerkezetéről, fogyasztási cikkek kiskereskedelmi helyzetéről.

World Commodity Outlooks

(Kilátások a világ fogyasztási cikkeivel kapcsolatban)

Éves előrejelzések 150 ország termékeire vonatkozóan. Két sorozata:

- Élelmiszer, takarmány, italok (23 mezőgazdasági termék)
- Ipari nyersanyagok (25 termék).

A termékek kínálatára, keresletére, árára vonatkozó előrejelzéseket és tendenciákat vizsgálja. Röviden áttekinti ugyanakkor a politikai–gazdasági környezetet is, mely a termékek piacát, eladási lehetőségeit befolyásolja.

Rubber Trends (Gumitrendek)

A csaknem 30 éves múltú visszatekintő negyedéves kiadvány a gumi világpiaci helyzetének és ipari trendjeinek elemzése és összefoglalása. A nemzetközi gumitermelés és felhasználás legfontosabb adatait tartalmazza. Külön riportokban számol be a fő gumitermelő országok gumiparáról, kereskedelméről és elemzi a fő felvevőpiacokat.

Paper and Packaging Industry (Papír- és csomagolóipar)

A negyedéves kiadvány célja kettős: egyrészt a papír- és csomagolóipar nyersanyagellátási helyzetére vonatkozó információkat tartalmazza, másrészt a papíripari termékek és a nem papír alapanyagú csomagolóanyagok termeléséről, piaci helyzetéről, trendjeiről tájékoztat. Az általános jelentéseket a termékek piacáról szóló tanulmányok egészítik ki.

Motor Business (Járműipar)

Negyedéves tájékoztató a világ autópáráról. Vizsgálja az autópár jelenlegi irányzatait nemzetközi és országviszonylatban, előrejelzi az autópári termelést és kereskedelmet, a felvevőpiacok kapacitását – mind a személygépkocsikra, mind a tehergépkocsikra vonatkozóan. Emellett beszámol a műszaki fejlődésről, politikai helyzetről, ipari versenyről és egyéb tényezőkről, melyek az autópárt, illetve a termékek keresletét, kínálatát befolyásolják és önálló ipari és piactanulmányokat közöl.

Quarterly Economic Review on Oil (Negyedéves gazdasági jelentés az olajhelyzetről)

A QER sorozathoz tartozó öt füzet egy-egy nagyobb földrajzi egység olajhelyzetével foglalkozik: Közel-Kelet, Észak-Amerika, Latin-Amerika és a Karibi térség, Távol-Kelet és Ausztrália, Nyugat-Európa.

Adatokat és előrejelzéseket tartalmaz a világ fő olajtermelő területeinek olajbányászatáról, feldolgozásáról, kereskedelméről és olajpolitikájáról. Mint a QER országelemzéseit, ezt is éves kiegészítések kísérik.

Multinational Business (Multinacionális vállalatok)

A negyedéves kiadvány a napjaink nemzetközi kereskedelmében nagy szerepet játszó multinacionális vállalatok helyzetéről, működéséről, változásairól, környezetéről és mindennapi eseményeiről tájékoztat.

International Tourism Quarterly (Negyedéves jelentés a nemzetközi idegenforgalomról)

Az idegenforgalom napjainkban egyre nagyobb méreteket ölt, gyakran egyes országok legnagyobb valutaforrása. A kiadvány elsősorban az idegenforgalomban jelentős szerepet játszó intézmények (szállodák és utazási irodák, szállítók, vállalatok és egyéb idegenforgalmi szolgáltató intézmények) információigényét igyekszik kielégíteni.

A nemzetközi idegenforgalomról való tájékoztatások mellett egyes országok idegenforgalmi helyzetét, felkészültségét, fogadóképességét ismerteti és előrejelzi a várható forgalmat. Ugyanakkor figyelme kiterjed az idegenforgalmi beruházásokra, elemzi a gazdasági és politikai eseményeket is, mint az idegenforgalmat erősen befolyásoló tényezőket.

3. Az EIU egyéb kiadványai

Az EIU az ismertetett állandó kiadványokon kívül készít – a felsorolt témakörökhöz kapcsolódóan – egyedi tanulmányokat is. Ezek alkotják a *Special Reports* és a *Multi-client Studies* című sorozatokat.

Alapvonalukat tekintve, a két sorozat egyforma: minden tanulmány egyetlen témával foglalkozik, ennek megfelelően mélyebb, részletesebb, körülményesebb, mint amit a periodikus kiadványok tudnak nyújtani. Ugyanakkor a speciális jelentések bármely témakörhöz kapcsolódhatnak, míg a multi-client tanulmányok csak egy-egy termék, illetve a termék egy meghatározott piacának tanulmányozásával foglalkoznak.

Megjegyezzük, hogy ezek a kiadványok bár drágák, még mindig olcsóbbak, mint az egyedi megbízásra készülő tanulmányok.

Néhány példa a két sorozatba tartozó kiadványokra:

EIU Special Reports

Economic growth in China and India
Soviet natural gas 1950–1980
South Africa's economic prospect
Seasonality in tourism
The European motor industry

Multi-client Studies

Construction equipment markets in Western Europe
Agricultural vehicles market in Western Europe
The U. K. market for car care product
Prepared meals in Western Europe.

Az Economic Intelligence Unit periodikus kiadványai a hazai könyvtárakban

	KSH	OMKDK	MTA-VKI ^{1/}	KG-Informatik ^{2/}	KOPINT ^{3/}	Előfizetési díj		Mióta jelenik meg
						USA \$	Forint	
Quarterly Economic Review + on Oil	+	+	+	+	+ 1 sorozat	66 kb.	3000	1952
EIU World Outlook					+	25	1250	?
European Trends	+		+		+	130	5883	1964
Marketing in Europe	+				+	248	15 328	1962
Retail Business						248	15 328	1958
World Commodity Outlooks					+	40	2000	?
Rubber Trends					+	240	10 339	1959
Paper and Packaging Industry						240	10 339	1955
Motor Business	+				+	248	10 917	1954
Multinational Business					+	180	9000	1972
International Tourism Quarterly	+				+	130	7150	1971

1/ Világ gazdasági Kutató Intézet

2/ Kohó- és Gépipari Tudományos Informatikai és Ipargazdasági Központ

3/ Konjunktúra és Piackutató Intézet

Az EIU ezeken kívül – elsősorban megrendelői tájékoztatására és az érdeklődés felkeltésére, ugyanakkor vállalati újság szerepkörrel is felruházva – kiadja az *EIU News* c. kiadványt. Ebben beszámol a vállalat tevékenységéről, felhívja a figyelmet a legújabb és a tervezett kiadványaira, közli a megbízásra készült tanulmányok címét, de tájékoztat a vállalat működéséről, személyi változásairól, átszervezéséről is.

Az *EIU-Report* c. kiadványban évente egyszer összegezi és értékeli a vállalat évi munkáját, és ismerteti a következő évi terveket.

4. Az EIU kiadványai hazai könyvtárakban

A tájékoztató források hiányossága folytán elég nehéz helyzetben van az, aki az EIU kiadványainak magyarországi fellelhetőségét kutatja. A viszonylag magas előfizetési díj miatt pedig fontos lenne, hogy legalább a központi tájékoztató kiadványokban megtalálhatók legyenek.

A 2. táblázatban az EIU periodikus kiadványainak magyarországi lelőhelyeit soroltuk fel, néhány más fontos adattal együtt. A táblázatból kitűnik, hogy a Konjunktúra- és Piackutató Intézet Könyvtára – két kivétellel – az összes EIU periodikára előfizet.

A hozzáférhetőség javítására azt is ismertetjük, hogy a felsorolt könyvtárakban a kiadványokat milyen mértékben dolgozzák fel, illetve az adott könyvtárnak milyen szolgáltatásait vehetik igénybe az olvasók (3. táblázat).

5. Összefoglalás

Az EIU jelentős gazdasági tájékoztató intézmény, munkájára, publikációira érdemes felfigyelni. Kiadványai széles körű tematikájuk, adataik megbízhatósága, frissége, összeállítási módja következtében fontos és hasznos információhordozó eszközök gazdasági szakemberek számára – elsősorban a külkereskedelmi piackutatás területén –, ugyanakkor a termelő vállalatok szakemberei számára is, különösen napjainkban, a külkereskedelmi mérlegünk javítását célzó exportra orientált termelés időszakában.

Felhasznált irodalom

1. The International Research Directory of Market Research Organizations 1977/1978. London, The Market Research Society, The British Overseas Trade Board, 1977. 469 p.
2. Import hírlapok katalógusa 3. köt. (Árjegyzék.) Bp. Közlekedés és Postaügyi Minisztérium. Közlekedési Dokumentációs Vállalat. 1978. 661 p.

3. táblázat

Az Economic Intelligence Unit periodikus kiadványainak feldolgozása és hozzáférhetősége hazai könyvtárakban

	KSH	OMKDK	MTA-VKI	KG-Informatik	KOPINT
A periodikus kiadványt a könyvtár					
állományba veszi és megőrzi	+	+	+	+	+
katalógusában nyilvántartja	+	+	+	—	—
másolatban rendelkezésre bocsátja	+	+	+	+	+
helybenolvasásra rendelkezésre bocsátja	+	+	—	—	—
kölcsönzi	+	—	—	—	—

3. Kurrens külföldi időszaki kiadványok a magyar könyvtárakban. Lelőhelyjegyzék 1974–1975. (Készült Szilvassy Zoltáné és H. Izsó Livia irányításával.) Bp. OSZK, 1976. 1023 p.
4. Jegyzék a rendszeresen járó időszaki kiadványokról, 1976. Bp. MTA Világ gazdasági Kutató Intézet Tudományos Tájékoztató Szolgálat, 1977. 94 p.
5. Folyóiratjegyzék 1975. (Összeáll.: Berecz Lajos, Stárics Györgyi) Bp. KGM MTTI Műszaki Könyvtára, 1975. 104 p.
6. Válogatott kurrens külföldi folyóiratok leelőhelyjegyzéke, 1977. (Összeáll.: Csonka Éva, Erdélyi Erzsébet.) Bp. Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára, 1977. 87 p.
7. Külföldi közgazdasági és statisztikai periodika. Lelőhelyjegyzék, 1978. (Szerk.: Csonka Éva, Erdélyi Erzsébet.) Bp. Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára, 1978. 137 p.

ISPÁNKINÉ SOMLYAI Katalin: A The Economist Intelligence Unit és kiadványai

A The Economist Intelligence Unit nemzetközi gazdaságkutató és tanácsadó szervezetet 1946-ban alapították Londonban. Szoros kapcsolatban áll a nagy tekintélyű The Economist c. hetilap szerkesztőségével. Tanulmányokat készít, adatgyűjtéseket végez, továbbá periodikus és egyedi kiadványokat publikál. A cikk röviden ismerteti a szervezet tevékenységét és tájékoztató kiadványainak magyarországi leelőhelyéről.

* * *

Mrs. ISPÁNKI, K.: The Economist Intelligence Unit and its publications

As an international organization for economic research and consultancy the EIU has been founded in 1946 in London. Although associated with The Eco-

nomist, it operates separately and is entirely independent of outside control. Its main activities include economic studies, data collection and publication of periodicals and monographs. The article describes the activity of the EIU and provides information on the location of its publications in library collections in Hungary.

* * *

ИШПАНИ, К.: The Economist Intelligence Unit и ее издания

Международная организация в области исследования экономики и управления (The Economist Intelligence Unit - EIU) была создана в 1946 г. в г. Лондоне. Она имеет тесные связи с журналом The Economist. Основные виды ее деятельности: подготовка экономических отчетов НИР, сбор данных и выпуск периодических и разовых изданий. В статье приводится краткое описание деятельности этой организации и сообщается список венгерских организаций, в которых хранятся ее издания.

* * *

Frau ISPÁNKI, K.: The Economist Intelligence Unit und ihre Publikationen

Die internationale Organisation für Wirtschaftsforschung und Beratung wurde 1946 in London gegründet und steht in Verbindung mit der ansehnlichen Wochenschrift The Economist. Die Organisation bearbeitet Studien, sammelt ökonomische Daten, veröffentlicht periodische und monographische Publikationen. Der Bericht beschreibt die Tätigkeit der Organisation und gibt die Fundorte ihrer Publikationen in ungarischen Bibliotheken an.

